

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота

з корейської філології

на тему:

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ З КОРЕЙСЬКОЇ
МОВИ НА УКРАЇНСЬ МОВУ НА ПРИКЛАДІ «백일홍 이야기»**

Студентки групи Пкор 20-20

факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),

перша – корейська

Крини Анастасії Вікторівни

Науковий керівник:

Доц. Пророченко Н. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ	6
1.1. Особливості перекладу художнього тексту з корейської мови.....	6
1.2. Основні види трансформацій під час перекладу художнього тексту з корейської мови.....	13
Висновки до Розділу 1	17
РОЗДІЛ 2. ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПІД ЧАС ПЕРЕКЛАДУ «백일홍 이야기» З КОРЕЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	18
2.1. Використання прийомів перестановки та заміни при перекладі художнього тексту з корейської мови.....	18
2.2. Види лексичних замін при перекладі художнього тексту з корейської мови.....	23
Висновки до Розділу 2	25
АННОТАЦІЯ	26
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	29

ВСТУП

За останні кілька десятиліть перекладацька галузь зазнала значного розвитку. Міжнародні відносини, розквіт глобалізації, соціально-економічні, наукові і культурні процеси та їх інтеграції у світовий освітній простір зробили свій важливий внесок у даний етап. Подібні зміни не залишилися непоміченими, оскільки це дало поштовх для безперервного обміну знаннями та культурною спадщиною.

Загалом художня література відіграє неабияку ключову роль у міжкультурній комунікації, враховуючи, що вона надає змогу не тільки передати унікальну і неповторну історію, незвичні традиції та цінності народу, але й зрозуміти сутність іншого менталітету, світогляду та нові аспекти культури. Завдяки перекладу текстів, що належать до художньої літератури, читач здатний поринути у світ, який намагався зобразити автор, тобто побачити все його очима. Таким чином утворюється невидимий, проте міцний зв'язок між різними країнами, націями, які проводять обмін знаннями, думками та історіями.

Актуальність теми дослідження. Переклад художньої літератури має свою специфіку та професійні особливості, для якого характерна новизна, оригінальність і прагнення до модернізації. Щодо найбільш вираженої риси при перекладі художнього тексту, це застосування на постійній основі абсолютно різноманітних форм мови, іншими словами засоби, які використовуються, аби максимально влучно і якісно розкрити текст для читача.

Однак досить цікавою і незвичною є тема передачі національно-культурного колориту під час роботи перекладача із фольклорним твором, адже у даному випадку потрібно зважати не лише на індивідуальний стиль людини, яка над цим працює, а й враховувати національні традиції та звичаї з мови оригіналу, що є актуальною темою дослідження даної роботи.

Об'єктом дослідження є корейська казка «백일홍 이야기»

Предметом дослідження є особливості художнього перекладу корейської казки «백일홍 이야기»

Мета курсової роботи полягає у дослідженні особливостей художнього перекладу з корейської мови на українську мову на прикладі корейської казки «백일홍 이야기».

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- розглянути визначення художнього перекладу;
- описати основні види трансформацій під час перекладу художнього тексту з корейської мови;
- проаналізувати використання прийомів перестановки та заміни при перекладі художнього тексту з корейської мови;
- дослідити види лексичних заміни при перекладі художнього тексту з корейської мови;

Методи дослідження базуються на сукупності загальнонаукових підходів і методів наукового пізнання в їх взаємозв'язку. Предмет і завдання роботи визначили вибір проблемно-тематичного методу вивчення обраної теми.

Використання стилістичного методу дозволило дослідити індивідуальні особливості письменника, що відобразились у стилі написання роману. Крім того, у роботі застосовані елементи культурно-історичного методу, а також традиційні контекстуальний та описово-аналітичний підходи до вивчення художньої літератури.

Матеріал дослідження корейська казка «백일홍 이야기»

Наукова новизна полягає в аналізі перекладу корейської народної казки з корейської мови на українську мову.

Практичне значення. Відповідно до процесу вивчення предмету дослідження, це допоможе покращити і вивести на більш високий рівень якість перекладу з корейської мови на українську мову, зберігаючи при цьому точність та відповідність до вихідного твору. У результаті також зростуть масштаби культурного обміну між народами України та Південної Кореї, оскільки переклад корейської художньої літератури на українську мову може сприяти пізнанню корейської культури та розвитку дружніх відносин між двома країнами.

Структура курсової роботи: Загальний обсяг її становить 30 сторінок. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів та підрозділів, висновків та списку використаних джерел та літератури (23 найменування).

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

1.1. Особливості перекладу художнього тексту з корейської мови

Специфіка перекладу художньої літератури або в загальному будь-якого тексту визначається, з одного боку, його місцем, яке він займає серед інших видів перекладу, а з іншого – його співвідношенням з літературною творчістю, яка наділена оригінальністю.

Між вихідною точкою та наслідком перекладацької творчості лежить досить складний процес «перевираження» того образу життя, яке закріплене в контексті твору, що перекладається. Тому своєрідна проблематика художнього перекладу полягає у сфері мистецтва та підпорядковується його специфічним закономірностям. Якщо порівнювати оригінальну творчість з художнім перекладом, то стає цілком зрозуміло, що він відрізняється своєю залежністю від об'єкта перекладу.

Досить складно переоцінити визначну роль перекладу художніх творів, особливо, що стосується обміну знаннями, думками та почуттями між народами та їх унікальними культурами. Враховуючи той факт, що художній переклад є спеціалізованим видом перекладацької діяльності, лінгвісти з різних куточків світу безпосередньо підкреслюють його подвійну природу, іншими словами двоїстість, яка пов'язана з вторинністю перекладу і з необхідністю відобразити текст так, аби він був наділений гармонійним, естетичним впливом на процес перекладу.

Загалом існує чимало аспектів художнього перекладу, які демонструють суперечливість уявлень про нього і всю сутність його складності, тим самим привертаючи дедалі більше уваги, як перекладачів, так і дослідників. У той же самий час з'являються нові підходи до його визначення, які, до того ж, зазнають змін. Якщо так розглядати подану тему, то можливо зробити висновок, що художній переклад має схожість з творчістю, яка включає в себе оригінал. Перекладач демонструє читачеві ту художню дійсність, яка присутня у вихідному тексті, при цьому він намагається не втратити ту єдність форми та загалом змісту.

У роботі з художнім текстом перекладачеві важливо усвідомити, що подібна праця характеризується високим ступенем національної, культурної та тимчасової обумовленості.

Такі праці перекладачів і авторів, які входять до числа художньої літератури, здатні протиставлятися іншим видам творів, а все тому, що у всіх них домінує одна з комунікативних функцій, а саме художня, естетична та поетична функція мови. До переліку основних вимог щодо перекладу художньої літератури, на які перекладач зобов'язаний звертати увагу:

Точність. Перекладач, який розуміє у чому полягає його головна робота, зобов'язаний продемонструвати читачеві у повній мірі ті думки, які виклав на папері автор. Однак при виконанні цього важливого процесу, необхідно зберегти не лише головні положення, але й усі можливі нюанси вислову і всі йому характерні відтінки. Піклуючись про те, аби передача вислову була гармонійна і повноцінна, перекладачу не слід створювати щось нове або ж залишати якусь частинку, яка повністю сформована від себе, також йому не варто доповнювати і пояснювати слова автора. Оскільки подібні дії також вважаються спотворенням тексту оригіналу і байдуже, які цілі переслідував перекладач.

Лаконічність. Перекладачеві не завжди варто бути наділеним навичками багатослівності, адже є правило, яке стверджує, що міркування потрібно передавати в стислій і лаконічній формі настільки, наскільки це можливо.

Ясність. Лаконічність і стилістика мови перекладу є не менш важливим фактором, однак не слід забувати, що неточність, неясність недопустима при вираженні й передачі думок. Слід сторонитися використання складних для звичайного сприйняття оборотів, які значно ускладнюють розуміння тексту. Основні ідеї, які хотів продемонструвати автор, повинні бути висловлені такою мовою, яку зрозуміє читач.

Літературність. Відповідно до того, про що говорилося вище, переклад має цілком відповідати загальноприйнятим нормам літературної мови. У ньому не повинно бути жодних слідів синтаксичної структури вихідного тексту, а кожна фраза має звучати чітко і природно. У найзагальнішому розумінні під художнім перекладом

мають на увазі переклад художніх або літературних творів. Важливою частиною розуміння природи художнього перекладу є погляд на нього як на міжкультурну взаємодію. Термін "переклад" тісно пов'язаний з іншими схожими поняттями, наприклад, такими як "культурна інтеграція", "міжкультурна комунікація".

Прийнято вважати, що абсолютно кожен переклад як процес вже включає в себе ці явища. Однак до цих слів варто зазначити, що художній переклад своєрідний приклад міжкультурної взаємодії і якщо зануритися в цю тему більш глибоко, то стає помітно, що існує також літературна взаємодія. Фактично, такі переклади можна розглядати як важливу частину національної літератури.

Згідно з цим ствердженням, художній переклад виконує не лише передачу оригінального тексту мовою перекладу, враховуючи, необхідні правила перекладацької адекватності, йому до того ж належить процес, під час якого відбуваються повноцінні обміни між світами різних народів, які наповнені унікальними традиціями, думками і неповторною культурою.

Оскільки художній текст, який, наприклад, належить до національної літератури, значною мірою переповнений інформацією національного і культурного характеру. Цей фактор обґрунтовує ширший спектр функцій літературних творів порівняно з іншими працями, де інформаційна функція є пріоритетною.

Художній текст – це не просто слова або ж набір літер, якими пишуть історію, адже незважаючи на те, якою мовою створений твір, він демонструє світу неповторність народу, їхньої мови і часу, до якого відповідно належав і сам письменник. Художні тексти поміж інших також вирізняються своєю багатофункціональністю, при цьому допомагають створити невидимий, проте міцний зв'язок між читачем і автором, також до переліку функцій можна віднести прагматичну, емотивну та зрештою когнітивну, завдяки якій відбувається пізнання і розуміння зображувану дійсність.

Однак, перш за все, оригінальність твору виявляється в естетичному ефекті, який він справляє на свого реципієнта. У цій ситуації досить влучно зауважити, що перед людиною, яка займається художнім перекладом постає складний вибір,

наприклад, переклад точно відповідний до оригіналу, однак страждає художній аспект або він художньо повноцінний, проте не аналогічно не відтворює оригінал.

Наявні два переконання продемонстровані у двох головних перспективах, тобто лінгвістичній перспективі та визначенні перекладу з літературної точки зору. У різні етапи нашої історії техніка перекладу ґрунтувалася на двох принципах, перший полягав у дослівному перекладі, що мається на увазі, не піддавати змінам порядок слів, мовну структуру і, звісно ж, граматику, другий принцип зосереджений на вільному перекладі, до ряду основних завдань якого входить збереження змісту вихідного тексту.

Не існує етапу в історії, коли ці переконання не перебували б у безперервній взаємодії між собою, оскільки досить часто вони цілісно доповнювали один одного, створюючи неподільну загальну картину, проте бували випадки, коли взаємно виключали одне одного. До того ж, Я. Рецкер зауважив щодо основного завдання перекладача «передача цілісності й точності змісту оригіналу, за допомогою засобів іншої мови, однак обов'язковою передумовою є збереження стилістичних та експресивних особливостей» (Бублейник, 2009) Адже ймовірність спостерігати гармонійне поєднання цих принципів в одному перекладі, не надто висока, хоч це і вважається своєрідним ідеалом, на який варто звертати увагу перекладачам, коли вони виконують свою роботу.

Таким чином слід зробити більш детальний розгляд основних етапів праці перекладача. До першого етапу належить стилістичний аналіз тексту, який написаний мовою оригіналу, його завдання полягає у визначенні структури твору, виявленні всіх компонентів тексту та їх взаємозв'язків, що є необхідною умовою для глибшого розуміння тексту.

Проте, беручи до уваги усі обов'язки перекладача, розуміння змісту тексту не є основним, оскільки цього недостатньо для повноцінного перекладу. Разом з тим він повинен зосередитися на тому, щоб знайти і використати всі існуючі шляхи вдалого відтворення тексту мовою, на яку він перекладає. В. Коптілов стверджує, що «між текстом першоджерела і текстом перекладу – свідомість перекладача буде

«проміжну інстанцію», що є наслідком аналізу оригіналу і водночас робочим доробком для спорудження тексту перекладу».

Така "проміжна інстанція" є схемою семантичної та стилістичної структури тексту і діє на явища різного порядку, а не на окремі слова, фрази, фонемі чи синтаксичні одиниці. (Коптілов, 1971) Таким чином деталізований аналіз першоджерела, під час якого відбувається розбір змісту і елементів, які письменник застосовував для вираження семантики і стилю вихідного тексту, всіх головних елементів форми, визначити місце твору, що перекладається, у творчості автора, літературному напрямі та оригінальній літературі загалом, належить до першого етапу перекладацької праці.

Щодо другого етапу, він включає в себе певний добір мовного перекладу і літератури еквівалентних засобів для відтворення найбільш вагомих особливостей вихідного тексту, і докладніше, у виборі засобів, які будуть застосовані перекладачем на фінальному третьому етапі.

Такий етап є супротивний аналізу, інакше кажучи, є синтезом у новому художньому поєднанні характеристик, що були певним чином виділені перекладачем у оригіналі й трансформовані відповідно до особливостей літературної мови перекладу. (Коптілов, 1972) Якщо в загальному розглядати усі етапи і не брати до уваги лише основні, то цей лінгвіст виділяє етап, під час якого перекладач перетворюється на справжнього критика власної праці, перекладу, над яким він працював певний проміжок часу, докладаючи чимало зусиль, проте це відбувається після публікації роботи, оскільки перекладач, який усвідомлює важливість своїх обов'язків і з відповідальністю до них ставиться, прагне покращувати свої навички, тому повертається до виконаного перекладу, створюючи для нього більш нові, досконалі аналоги.

Однак, до професійних характеристик перекладача має належати не лише освіченість і начитаність, але й знання, які необхідні для правильного перекладу, до того ж, йому повинно бути властиве відчуття тексту на інтуїтивному рівні, що допомагає відстежити основну сутність тексту і підібрати найбільш вдалий спосіб перекладу всього речення або ж лише слова, виразу.

Не менш важливим також є вміння знаходити, виділяти та аналогічно відтворювати основні елементи тексту, не втративши неповторний стиль автора і в деяких літературних ситуаціях активізуючи творчу функцію перекладу. Крім того, літературі як мистецтву притаманний своєрідний зв'язок між художнім образом і мовною категорією, в якій він формується. До вже наявних властивостей, які відрізняють художній текст від решти творів, належить смисловий зміст. Вона проявляється у вмінні спеціаліста донести більше, ніж викладено на сторінках, змушуючи читача відкрити свій розум і уяву для нових пригод. Разом з цим відображає відбиток тієї епохи, коли автор працював над твором, тобто досить тісний зв'язок, який переплітається між образами твору та історичними обставинами. До того ж, особистий стиль письменника відіграє значну роль, адже він неповторний і вирізняє автора від решти, однак при цьому використовуються мовленнєві стилі загальнонародної мови.

Беручи до уваги все, що сказано вище, проаналізуємо художній переклад з літературознавчої точки зору. Літературний переклад визначається як "різновид мистецтва слова". Згідно з цим твердженням, перед перекладачем постає завдання, яке вимагає віднайти адекватні мовні засоби, аби в словах відобразити головні ідеї, адже художній переклад представляє собою еквіваленту аналогічності оригіналу не так в лінгвістичному, як в естетичному розумінні.

Чимало лінгвістів зійдеться на думці, що художній переклад – це унікальний та досить особливий вид перекладацької діяльності, оскільки під час процесу перекладу виникає потреба створювати такі тексти, у яких наявний естетичний вплив.

Під час роботи виникає чимало перекладацьких труднощів і аби їх з'ясувати, необхідно виокремити універсальні стилістичні особливості художнього тексту. Важливо зазначити, що праці, які належать до художньої літератури, протиставляються решті мовним творам і все завдяки тому, що для кожної з них головною є одна з комунікативних функцій, тобто художньо-естетична або поетична.

Отже, спеціалісти, які працюють у цій сфері, мають за мету створення художнього образу, оскільки основна ціль будь-якого твору подібного типу зосереджена в досягненні естетичного впливу. Першочергово зазначимо, що

художній текст наділений здатністю яскраво і влучно віддзеркалювати унікальність того народу, до якого належить сам письменник. Мова – це своєрідне розуміння і відображення навколишнього світу, що у повній мірі демонструє історичну ознаку народу.

З лінгвістичної точки зору, найвиразнішою особливістю художнього письма є надзвичайно активне використання 36 тропів і фігур мови. Аби образно зобразити світ, який нас оточує, використовуються порівняння, уособлення, метафори, епітети, метонімії і гіперболи. До найбільш потужного способу створення художнього тексту, належать фігури мови та тропи. У цьому випадку влучно зазначати, що для текстів, які належать до художніх творів є важливим не та інформація, яку передає читачеві перекладач, а те, яким чином він це виконує, на які принципи звертає увагу, які прийоми використовує, аби краще донести ідею і сенс до людей.

Таким чином, можна інтегрувати мовні засоби трансформованого стилю літературної мови для вирішення естетичних завдань, які перед ними постають. Наприклад, якщо це текст художнього твору, наявна вірогідність застосування не лише художніх засобів, але і ділових зворотів, наукової термінології, розмовних елементів, які належать до словникового складу абсолютно різних рівнів мовної системи та мають різну стильову приналежність.

До того ж, досить часто читачі стають свідками зображення подій, які мають зв'язок зі звичаями певного народу, вони пізнають який у нього присутній побут, які історії він зберігає впродовж не одного століття. Різні описи супроводжуються назвами, які для представників інших культур незнайомі або ж незрозумілі, наприклад, назва страв, танців, предметів або ж частин одягу. І аби в результаті вийшов адекватний переклад, усе це має братися до уваги.

Зрештою, перекладач у своїй роботі зіштовхується зі значною кількістю труднощів, завдань, до яких належать естетичні, психологічні, мовні, літературні.

Водночас ключовими завданнями є: виконання передперекладознавчого аналізу, ціль якого полягає у досягненні абсолютного розуміння всієї істини змісту; повноцінна передача художньо-естетичних характеристик вихідного тексту для створення справжнього, достеменного художнього твору мовою перекладу.

Лінгвісти схилиються до думки, що передача індивідуального стилю автору – це найскладніша частина всього процесу. І для того, щоб її подолати, необхідно провести повноцінний стилістичний аналіз оригінального тексту, аби розпізнати основні характеристики, що належать до авторського стилю.

Один з найпоширеніших способів вирішення цього питання – проведення повного стилістичного аналізу вихідного тексту для виявлення основних характеристик авторського стилю, частота використання певних ключових одиниць.

Специфіка кожного з літературних жанрів з характерними для них мовленнєвими стилями відображується на умовах перекладу. При цьому велику роль відіграють особливості мовленнєвого стилю тієї мови, на яку перекладається твір. Проте не варто оминати той факт, що жоден перекладач не в змозі наділити свій переклад абсолютною точністю, через те, що мовна система робить неможливим передачу слова в слово вихідного тексту на мовою перекладу.

Аби твір мав змогу продовжувати «жити» як бездоганний витвір в модерному мовному середовищі, перекладач зобов'язаний перейняти функції письменника і повторити творчий процес настільки, наскільки це можливо, при цьому наповнити твір новими асоціативними зв'язками, які створювали б відповідні образи в думках. Крім того, неможливо пройти повз того факту, що художній переклад здійснює дві головні функції: інформативну і творчу. Переклад повинен якомога точніше передавати цінності інших національностей і бути ідентичним оригіналу, але завжди виникає дилема: чи переклад зобов'язаний бути «правильним і потворним» чи «вільним і красивим»

Відповідно до цієї інформації можна зробити висновок, що перекладачеві варто використати всі свої навички і знання, аби переклад художнього твору був «правильним і красивим», не позбавляючи сюжет твору автентичність із оригіналом.

1.2. Основні види трансформацій під час перекладу художнього тексту з корейської мови

Перекладацькі трансформації – це міжмовні перетворення, при яких відбувається перебудова елементів тексту мовою оригіналу, операції завдяки яким виконується перевираження сенсу або перефразування, аби досягти перекладацького еквівалента. (Зорівчак, 1994) Незважаючи на те, що існують різні погляди на класифікацію трансформацій, більшість лінгвістів схилиються до думки, яка ґрунтується на тому, що абсолютно всі перекладацькі трансформації поділяються на граматичні, лексичні, та змішані або ж інша назва – комбіновані.

Найбільш розповсюджені трансформації, які перекладачі застосовують у своїх працях це: перестановка, опущення, додавання, компенсація, зміна граматичних форм, конкретизація, членування речень, генералізація, антонімічний і метонімічний переклад, об'єднання речень, розширення значень.

Ці трансформації зумовлені розбіжностями не лише у граматиці, але і в лексиці вихідної мови і мови, яку застосовують для перекладу.

Щодо лексичних трансформацій, вони застосовуються у процесі перекладу у таких ситуаціях, коли у тексті, що був створений мовою вихідного твору, трапляється нестандартна мовна одиниця на рівні слова, до прикладу, це власна назва, яка властива мовній культурі оригіналу й не наявна у мові перекладу; терміни, які належать професійній галузі; слова, що позначають різні явища, поняття і предмети, що властиві для вихідної культури, але відсутні у носіїв мови перекладу або мають іншу структурно-функціональну впорядкованість.

Коли перекладач намагається передати правильне значення слова, при цьому використовуючи лексичні трансформації, перед ним постає вибір, який складається не з одного, а кількох варіантів перекладу.

Тут слід виокремити три найбільш характерні випадки:

1. У мові, на яку здійснюється переклад, відсутній словниковий відповідник для конкретного слова або поняття з мови оригіналу.

2. Відповідність недостатньо точна, лише більш-менш покриває значення іноземного слова.

3. Багатозначному слово оригіналу і його різним тлумаченням відповідають різні слова в мові перекладу. До найбільш простих трансформацій відносять опущення і додавання.

Коректний переклад тексту досить часто вимагає додавання слів або, навпаки, опущення певних елементів. Доповнення допоміжних слів пов'язане з відмінностями в структурі речень і відсутністю відповідних слів або відповідних лексико-семантичних варіантів.

Як лексичні, так і граматичні трансформації зазвичай потребують додаткових слів або ж протилежно цьому вилучення конкретних елементів. Через що доповнення і опущення часто об'єднуються з протилежними видами граматичних трансформацій, наприклад, найбільш поширений варіант – заміна частин мови.

Загалом основна ціль перекладу полягає у досягненні адекватності, мається на увазі, повноцінна передача інформації, яку першочергово було закладено в оригінальному тексті, у цьому випадку перекладацькі трансформації можна назвати необхідним і важливим інструментом у досягненні цієї мети. Також варто зазначити, що мова будь-якого народу наділена неповторною структурою, згідно з цим пошук, відповідних семантичних і структурних аналогів між мовою оригіналу і перекладу, стає справжнім викликом.

Найчастіше перекладач використовує граматичні трансформації з метою перетворення частин речення і структури оригіналу.

Зазначається, що всі існуючі типи граматичних трансформацій під час перекладу здатні бути зведені до таких основних категорій: зміна структури речення, тобто як повне, так і часткове, заміна порядку слів, додавання слів, їх опущення, заміна частин мови і членів речення.

Трапляються випадки, коли виділяється чотири головних граматичних трансформацій: опущення, заміни, перестановки, додавання. (Зорівчак, 1994)

Важливе місце в процедурі номінації посідає лексико-семантична трансформація слів, тобто семантична деривація.

Зосереджуючись на залежності вторинних значень від первинних, вона розрізняє внутрішньо мотивовані лексико-семантичні трансформації та внутрішньо

немотивовані. Під час дослідження внутрішньо мотивованої семантичної деривації розрізняють поняття лексичної парадигматики та синтагматики, згідно з цим відокремлюють зміни значень слів, що парадигматично або синтагматично зумовлені.

Варто також зауважити, що існують такі лексико-семантичні трансформації: перекладацький коментар, звуження, емфатизація (нейтралізація) розширення, опис.

Уточнення значення відбувається тоді, коли вихідна одиниця має високу інформаційну невизначеність і високу контекстуальну специфіку. Відповідно до цього можна зауважити, що перекладається не так саме слово, як необхідний варіант його значення у певному контексті.

Розширення значення вихідної мови допускається в тих випадках, коли слово, що перекладається, характеризується вищим ступенем інформаційної невизначеності, яка добре регулюється контекстом.

Емфатизація або нейтралізація первинного значення визначаються такими соціолінгвістичними факторами, як відмінність в культурах, традиціях емоційно-оцінної інформації та акцентування, що потрібне культурі перекладу, та навпаки, приглушення цього слова у даному контексті.

Перший спосіб семантичного опису одиниць використовується тоді, коли немає нормального лексичного відповідника або коли семантична функція відповідної одиниці в мові оригіналу та мові перекладу не збігається. Семантичний розвиток (модуляція) – це використання іншого близького за значенням поняття, яке може бути логічно виведене з нього, коли словесне поняття відсутнє або є цілком недоречним.

Висновки до Розділу 1

Детально розглянувши і звернувши увагу на питання щодо теоретичних засад перекладу художнього тексту, можливо зробити певні висновки.

Переклад оригінальних творів, які походять з художньої літератури називають художнім перекладом. До них належать різножанрові праці – байки, романи, балади, казки, котрі різняться від інших мовних творів наявністю художньо–естетичної або поетичної функції мови.

Враховуючи, що переклад будь-якого тексту – це своєрідний творчий виклик, який потребує в достатній уваги і знань, під час цього процесу на шляху перекладача трапляється чимало труднощів, насамперед – це мовні, естетичні, психологічні проблеми і, до того ж, значні культурні відмінності. Тому в обов'язки перекладача входить не лише відмінне знання мови, але й розуміння фразеологізмів, ідіом, які належать мові оригіналу і роблять твір більш гармонійним і яскравим.

Також відомо, що під час праці з корейським художнім текстом та його перекладом зазвичай прийнято використовувати перекладацькі трансформації, а саме: лексичні, граматичні та змішані.

РОЗДІЛ 2. ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПІД ЧАС ПЕРЕКЛАДУ «백일홍 이야기» З КОРЕЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

2.1. Використання прийомів перестановки та заміни при перекладі художнього тексту з корейської мови

Перестановка, як вид перекладацької трансформації – це зміна послідовності або ж іншими словами розташування мовних елементів в тексті, який перекладається в порівнянні з текстом мовою оригіналу.

Частини складного речення, словосполучення або навіть звичайні слова входять до складу тих елементів, які здатні піддаватися перестановці.

До того ж, найбільш ординарний випадок в процесі перекладу – це зміна порядку слів, а також словосполучень в структурі речення (Зорівчак, 1994).

Наприклад:

1. 옛날, 어느 마을 앞바다에는 아주 무서운 용 한 마리가 살고 있었습니다 – Давним-давно в морі біля узбережжя одного села жив жахливий дракон.
2. 이 용은 일 년에 한 차례씩 제물로 바치는 처녀를 잡아먹어야 사람들을 해치지 않았습니다. – Цей дракон не завдавав шкоди людям, тому що раз на рік поїдав діву, яку селяни приносили в жертву.
3. 제물을 바치지 않은 해에는, 사람들이 바다에 나가 고기잡이를 할 때, 풍랑을 일으켜서 배를 뒤엎어 버리고는 했습니다 – У роки, під час яких селяни не приносили жодних жертв, він викликав шторм і перевертав човен, коли люди виходили в море з метою порибалити.
4. 올해도 용에게 제시를 지내야 할 날이 점점 다가 왔습니다 – Цього року день, коли я маю віддати в служіння дракону Джесі, все наближається і наближається.
5. 이번에 제물이 되어야 할 처녀의 집에는 울음소리가 그칠 날이 없었습니다 – У домі діви, яка цього разу повинна була стати жертвою, жодного дня не вщухав плач.

6. 하나 밖에 없는 딸을 제물로 바쳐야 하는 그 부모는 딸을 붙잡고 올다가는 정신을 잃고, 깨었다가는 다시 정신을 잃었습니다. – Батьки, які мушили принести в жертву свою єдину доньку, плакали, тримаючись за неї, згодом втрачали свідомість, однак коли приходили до тями, то знову її втрачали.
7. 마을 사람들은 못된 용을 죽이 고자 여러 궁리를 하였습니다 – Селяни застосували чимало способів, аби знищити злого дракона.
8. 그러나 용이 워낙 사납고 무서워서 누구 하나 선뜻 나서는 이 가 없었습니다 – Однак, оскільки дракон був таким лютим і страшним, ніхто не наважувався ступити вперед.
9. 그런데 부탁이 있습니다. 오늘 밤, 누구도 문 밖으로 나와서도 안 되고, 집집마다 불빛이 새어 나와도 안 됩니다 – Проте у мене є прохання. Сьогодні вночі нікому не дозволено виходити на подвір'я і заборонено, щоб світло просочувалося від дверей до дверей.
10. 용은 싸울 때 움직이는 사람을 보거나 불빛을 보면 더 큰 힘을 얻는다는 말이 있습니다. – Існує приказка, яка голосить, що під час поединку, дракон здобуває більше сили, якщо бачить людей, що рухаються або світло.
11. 그런 염려 마십시오. 제가 동네를 돌며 당부하겠습니다 – Будь ласка, не турбуйтеся про це. Я пройдуь вздовж села і дам селянам поручення щодо цього.
12. 청년이 못된 용을 죽이러 간다는 소문이 금세 온 마을에 퍼졌습니다 – Чутки про те, що юнак збирався вбити злого дракона, стрімко розійшлися по селу.

Згідно з прикладами, які наведено вище, помітно, що під час перекладу порядок слів, який наявний у оригіналі, не зберігається і зазнає змін. Це також зумовлено тим, що у корейській мові послідовність слів має значні відмінності в порівнянні з українською мовою, наприклад, дієслово завжди стоїть у кінці речення, тому відсутність перестановки неможлива.

Серед усіх наявних видів перекладацьких трансформацій, заміну вважають значно розповсюдженою і різноманітною у порівнянні з іншими.

Під час процесу самого перекладу заміні здатні піддаватися не лише граматичні одиниці, тобто частини мови, члени речення, форми слів, типи синтаксичного зв'язку, а й лексичні, через що можна говорити про граматичні та лексичні заміни. До того ж, заміні піддаються як окремі одиниці, так і цілі конструкції (Зорівчак, 1994).

Таким чином заміна поділяється на декілька видів, тож до їх переліку входять: заміна частин мови, форм слова, заміна членів речення, тобто перебудова синтаксичної структури речення і на останок лексичні заміни.

Відштовхуючись від поданої інформації перейдемо до наведення прикладів і почнемо з такого типу заміни, як заміна форми слова, а точніше заміна числа іменника.

1. 마을 사람들은 못된 용을 죽이 고자 여러 궁리를 하였습니다 – Селяни застосували чимало способів, аби знищити злого дракона.

Завдяки прикладу стає зрозумілим, що в корейській мові «궁리» іменник однини, проте при перекладі на українську іменник буде в множині «способи, роздуми».

2. 할머니는 청년에게 해마다 처녀를 용에게 제물로 바쳐야 한다는 사정 이야기를 자세히 해 주었습니다 – Бабуся докладно розповіла юнакові історію про те, як селянам щороку доводилося приносити діву в жертву дракону.

У корейській мові, звісно ж, присутня множина, проте корейці не надто часто використовують її у своєму спілкуванні та на письмі, що не можна сказати про українську мову, де однина і множина використовуються на одному рівні.

Далі розглянемо заміну теперішнього часу в корейській мові минулим часом при перекладі на українську мову і такий процес називається заміною часових форм дієслова.

1. 그러나 용이 워낙 사납고 무서워서 누구 하나 선뜻 나서는 이 가 없었습니다.
– Однак, оскільки дракон був таким лютим і страшним, ніхто не наважувався ступити вперед.

2. 청년은 마을에 들어서며 마을이 이상하게도 너무 조용하다고
생각했습니다. – Коли юнак зайшов до села, йому здалося, що навколо панує
дивна тиша.
3. 마을 사람들은 청년의 무사함을 빌면서 동굴 앞으로 몰려갔습니다. –
Жителі села зібралися перед печерою, молячись за безпеку юнака.
4. 청년은 일찍 돌아오지 못한 것을 애통해하면서 처녀의 무덤을 찾았습니다.
– Сумував юнак, що не зміг повернутися раніше і не знайшов могилу діви.
5. 처녀 가족들은 청년의 말을 듣고는 기뻐서 어쩔 줄을 몰랐습니다. –
Почувши слова юнака, сім'ї, де були діви, їх охопила радість і не знали, що
робити.

Заміна частин мови, вважається, найпоширенішою заміною серед усіх існуючих типів. Хоча найбільш поширеною формою є заміна іменників займенниками, але крім цього наявні випадки, коли іменник заміняє займенник, іменника у свою чергу дієслово, прикметника, наприклад, іменник, прикметники прийменник та іменник, а прикметники заміняє дієслово (Зорівчак, 1994). На сторінках казки можна зустріти наступні приклади:

1. 늘그막에 겨우 얻은 귀여운 딸아이를 용의 제물로 바쳐야 했기 때문입니다. –
Це все тому, що чоловікові довелося принести йому в жертву свою дорогоцінну доньку, яку він зі значними зусиллями отримав у молоді роки. (Наприклад, у цьому реченні відбувається заміна слова «дракон» на займенник «йому»)
2. 청년이 못된 용을 죽이러 간다는 소문이 금세 온 마을에 퍼졌습니다. 어두워질 무렵, 청년은 노인의 집에서 싸울 채비를 하고 바닷가로 향하였습니다. –
Невдовзі селом поширилися чутки, що юнак іде вбити злого дракона. Коли стемніло, він приготувався до поединку біля будинка чоловіка похилого віку і попрямував до пляжу. (Слово «청년» було замінене займенником «він», аби уникнути тавтології)
3. 마을 사람들은 청년을 업고 제물로 바쳐질 뻔한 노인의 집에 데려가 정성껏 간호를 하였습니다. 그 누구보다도 노인의 딸이 밤낮을 가리지 않고 극진히

간호를 하였습니다. – Селяни віднесли юнака в будинок чоловіка, дочку якого ледь не принесли в жертву і від усього серця доглядали за ним. Більше за всіх про нього старанно день і ніч дбала дочка старця.

Якщо провести порівняння між цими замінами, то стає цілком можливим зауважити, що все ж заміна корейських займенників українськими іменниками зустрічається не так часто, як заміна корейських іменників українськими займенниками. Скоріш за все, цю закономірність можна розтлумачити так, що в порівнянні з українською мовою, у корейській не надто часто користуються популярністю займенники такі як: він, вона, вони, ти, оскільки одна із особливостей цієї мови різноманітні та унікальні звертання до людей, які залежать від статусу, взаємовідносин з іншим співрозмовником і від статевої приналежності співрозмовника.

4. 청년은 마을에 들어서며 마을이 이상하게도 너무 조용하다고 생각했습니다.
– Коли юнак зайшов до села, йому здалося, що навколо панує дивна тиша. (У другій частині речення відбулася заміна іменника «село» на прийменник, аби уникнути повторення слова.)
5. 저의 집은 사정이 있어서 좀.... . – Через ситуацію, яка склалася, мій дім трохи....
6. 할머니는 청년에게 해마다 처녀를 용에게 제물로 바쳐야 한다는 사정 이야기를 자세히 해 주었습니다 – Бабуся докладно розповіла юнакові історію про те, як селянам щороку доводилося приносити діву в жертву дракону.
7. 눈이 퉁퉁 부어 초췌한 모습의 노인 한 분이 얼굴을 내밀었습니다. – З'явився літній чоловік із набряклими очима та виснаженим зовнішнім виглядом.
8. 아이구, 몰라봐서 죄송합니다. 우선 방으로 좀 들어갑시다. – «Ох, перепрошую, я не знав. Для початку ходімо в кімнату.»
9. 청년과 노인은 방 안에 들어가 마주 앉았습니다. – «Юнак і чоловік в літньому віці увійшли до кімнати і сіли один навпроти одного».
10. 청년들이 몇백 명이 있으면 뭘 합니까? – «А якщо там сотні молодих людей, що робитимеш?»

11. 용과 싸우면 죽을 게 뻔한데 누가 나서겠소 – «Якщо ви будете битися з драконом, я впевнений, ви точно помрете, але хто ж втрутиться».
12. 그러나 용이 워낙 사납고 무서워서 누구 하나 선뜻 나서는 이 가 없었습니다 – Однак, оскільки дракон був таким лютим і страшним, ніхто не наважувався ступити вперед.
13. 그런데 부탁이 있습니다. 오늘 밤, 누구도 문 밖으로 나와서도 안 되고, 집집마다 불빛이 재어 나와도 안 됩니다 – Проте у мене є прохання. Сьогодні вночі нікому не дозволено виходити за двері, і заборонено, щоб світло просочувалося від дверей до дверей.
14. 용은 싸울 때 움직이는 사람을 보거나 불빛을 보면 더 큰 힘을 얻는다는 말이 있습니다. – Існує приказка, яка голосить, що під час поєдинку, дракон здобуває більше сили, якщо бачить людей, що рухаються або світло.

2.2. Види лексичних заміни при перекладі художнього тексту з корейської мови

Лексична заміна - це заміна певної лексичної одиниці, наприклад, слова або стійкого виразу в мові оригіналу лексичною одиницею в мові перекладу, якої немає в словнику, тобто яка має іншу конотацію, якщо розглядати її окремо від перекладеної одиниці мови оригіналу.

Найчастіше тут трапляються такі три випадки – конкретизація, генералізація і заміна, заснована на причинно-наслідкових відносинах. (Зорівчак, 1994). Конкретизацією називають заміну як словосполучення, так і слова мови вихідного тексту з більш денотативним значенням словом або словосполученням мови перекладу з більш вузьким значенням.

1. 이번에 제물이 되어야 할 처녀의 집에는 울음소리가 그칠 날이 없었습니다. – У домі діви, яка цього разу повинна була стати жертвою, жодного дня не вщухав плач.

Слово «그치다» перекладається як зупинитися, проте в українській мові ми не можемо сказати плач зупиняється, оскільки це буде неправильно, до того ж, значення слова надто широке, тому в перекладі використали слово «вщухати»

Генералізацією називається явище, зворотне конкретизації – заміна одиниці мови оригіналу, котра має більш вузьке значення, одиницею мови перекладу з більш широким значенням. Наприклад:

하나 밖에 없는 딸을 제물로 바쳐야 하는 그 부모는 딸을 붙잡고 울다가는 정신을 잃고, 깨었다가는 다시 정신을 잃었습니다. – Батьки, які мусли принести в жертву свою єдину доньку, плакали, тримаючись за неї, згодом втрачали свідомість, однак коли приходили до тями, то знову її втрачали.

Словосполучення «정신을 잃다» перекладається як «втратити розум», проте в українській мові в контексті такого речення подібний переклад словосполучення не використовується, краще замінити його на «втратити свідомість».

Заміна, що відбувається з членами речення або ж іншими словами перебудова синтаксичної структури речення – при певній заміні членів речення слово або словосполучення в перекладі вживається в іншій синтаксичній функції, ніж у вихідному тексті, мається на увазі, що синтаксис речення перебудовується. (Зорівчак, 1994)

Це може проявлятися, наприклад, коли корейські речення пасивного стану перекладаються українською реченнями активного стану і навпаки.

Антонімічний переклад. Під час цієї заміни відбувається перетворення ствердної конструкції в негативну або ж навпаки, також це супроводжується заміною одного з слів перекладного речення мови оригіналу на його антонім в мові перекладу (Зорівчак, 1994)

1. 이번에 제물이 되어야 할 처녀의 집에는 울음소리가 그칠 날이 없었습니다. – У домі діви, яка цього разу повинна була стати жертвою, жодного дня не вщухав плач.

У даному випадку слово «그칠다» вживається без заперечення, таким чином не надто вдало підходить по контексту, тому за допомогою антонімічного перекладу, використовуємо словосполучення «не вщухати», тим самим передаючи сенс змісту, який автор першочергово заклав у слова власного твору.

Висновки до Розділу 2

Опрацювавши матеріал, у якому зазначена вся необхідна інформація, щодо перекладацьких трансформацій, а потім, застосувавши їх на практиці під час перекладу такої праці як «백일홍 이야기» з корейської мови на українську, можна зробити висновки, що для вдалого і правильного перекладу цього художнього твору, необхідно застосувати такі види перекладацьких трансформацій, як перестановки, при яких змінюється розташування мовних елементів, заміни, які відбуваються, наприклад, з членами речення, частинами мови та лексичні заміни, тобто генералізація, конкретизація, антонімічний переклад.

Здійснюючи переклад оригінального тексту, перекладач має змогу використовувати різні види трансформацій, звертаючи увагу на контекст, аби не втратити основний зміст твору.

ANNOTATION

This term paper explores possible features of literary translation as a significant number of works in foreign languages are currently being translated for Ukrainian readers.

Taking into account the facts and frequency of translation of fiction, it is easy to assume that a work of fiction has its own specifics and professional features, characterized by novelty, originality and a desire for modernization. One of the most pronounced characteristics of literary translation is the constant use of various forms of language, which are the means used to maximize the disclosure of the text.

Therefore, based on scientific research and the material of the literary work «백일홍 이야기» the types of translation transformations that can be used to translate the literary work are analyzed. Moreover, considering all aspects of working with this literary work, it is concluded that lexical and grammatical translation transformations should be used in the translation of «백일홍 이야기»

ВИСНОВКИ

Під час роботи з текстом, який належить художній літературі, перед перекладачем постає досить складне завдання, яке базується на розумінні того, що художній текст відображає значний ступінь національної, культурної і відповідно тимчасової обумовленості.

Щодо того, які трансформації є найбільш застосовні перекладачами у своїх працях, то це: додавання, перестановка, опущення, компенсація, конкретизація, зміна граматичних форм, антонімічний переклад, розширення значення, об'єднання речень, їх членування, генералізація, метонімічний переклад.

Такі перетворення зумовлені певними відмінностями, які наявні у лексиці, граматиці мови вихідного тексту та перекладу. Щодо лексичних трансформацій, вони застосовуються у процесі перекладу під час таких ситуацій, коли у тексті, що був створений мовою вихідного твору, трапляється нестандартна мовна одиниця на рівні слова, до прикладу, це власна назва, яка властива мовній культурі оригіналу й не наявна у мові перекладу; терміни, які належать професійній галузі; слова, що позначають різні явища, поняття і предмети, що властиві для вихідної культури, але відсутні у носіїв мови перекладу або мають іншу структурно-функціональну впорядкованість.

Як мистецтво, так і література наділені унікальним зв'язком між художнім образом і мовною категорією. Особлива характеристика, яка відокремлює художню літературу від усіх інших творів, це зміст, який автор наділив сенсом і думками.

Така властивість має змогу проявлятися у здатності творця донести всьому світові більше, ніж закладено у словах прямим сенсом. Своїми діями він змушує читачів відкрити свої думки, вмикати уяву і прислухатися до власних почуттів.

Заміну частин мови теж цілком можливо назвати досить поширеною, а, якщо говорити більш конкретно, то заміна іменника займенником. Проте такий же процес, однак вже заміна займенника іменником, вважається рідкісним явищем. Найвірогідніше, це пов'язано з тим, що в корейській мові, на відміну від української, не надто часто вдається спостерігати такі займенники як: він, вона, ти, вони та інші,

це зумовлено тим, що корейська мова наділена однією особливістю-унікальні звернення до людей, вони цілком і повністю залежать від статусу, взаємовідносин між співрозмовниками і, до того ж, від статевої приналежності співбесідника. Таким чином, враховуючи, наведені вище певні лексичні особливості перекладу з корейської мови на українську мову, значна увага повинна приділятися тлумаченню слів, що не мають аналогів в мові перекладу. Зазвичай вони несуть в собі культурологічний аспект.

Однак, навіть найбільш незначні нюанси цього аспекту можуть значною мірою вплинути на розуміння тексту-оригіналу перекладачем і передачу його контексту. На жаль, у світі ще не існує словників, де зберігаються усі слова, які неможливо перекласти, хоч це допомогло б значною мірою полегшити процес перекладу, тому поки що перекладач змушений завдяки власним силам опановувати культурологічний матеріал, а це означає, бути освіченим фахівцем, який має високу кваліфікацію і глибокі знання у лінгвокраїнознавстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Бевз, Н. В. (2010). *Переклад як культурний феномен: герменевтико – комунікативний аспект.*(Дис. канд. філософ. наук) Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Харків.
- Білецька, О. О. (2014). Мовні реалії як вербальне вираження специфічних рис національних культур. *Питання культурології*, 30, 20–27.
- Зорівчак, Р. П. (1989). *Реалія і переклад*. Львів : Львівський університет.
- Бублейник, Л. В. (2011). *Проблематика художнього перекладу: семантико–стилістичні аспекти*. Луцьк: ВІЕМ.
- Корунець, І. В. (2008) *Вступ до перекладознавства*. Вінниця: Нова книга.
- Мороз, Т. О. (2018). Специфіка перекладу культурно-маркованих одиниць. *Молодий вчений*, 4.4 (56.4), 64-68
- Савчук, Н. М. (2016). Національно-культурна складова мотивації слів-реалій у художньому тексті. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 23(1), 84–86.
- Терещенко, К. В. (2012). *Мовне втілення концептуальної картини світу, Перекладацькі інновації* : матеріали II Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. Суми: СумДУ.
- Філіппов, В.Л. (2014). *Мовна картина світу як внутрішній аспект культури*. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2, 38–40.
- Хорошун, О.О. (2011). *Мовна та концептуальна картини світу в дослідженнях сучасної лінгвістичної науки, Глухівські читання*, Матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів. Глухів.

- Чередниченко, О. І. (2001). *Мовні і концептуальні картини світу*. Київ: Київський університет.
- Зорівчак, Р. П. (1994). *Реалія в художньому мовленні: перекладознавчий аспект*.
- Андрієнко, Т. П. (2012). Стратегії відтворення іншомовних елементів у мовленні персонажів художнього твору. *Філологічні трактати*, 4, 11-17.
- Кочерган, М. П. (1999). *Загальне мовознавство (видання 2-ге)*. Київ: Академія.
- Коптілов, В.В. (1971). *Актуальні питання українського художнього перекладу*. Київ: Видавництво Київського Університету
- Чхве, М. Д. (2000). Рекомендації щодо усунення помилок при перекладі з російської на корейську мову. *Журнал інституту перекладознавства*. 9, 147-162
- 김명균, (2013). *번역연구: 번역비평의 충실성과 가독성을 중심으로*. 파주: 한국 학술 텍스트정보, 1, 295-300
- 이기문, (1992). *국어 어휘사 연구*. 동아 출판사. 서울.
- 이근희, (2003). 문화와 팔쥬 이야기 밀접한 상관어의 번역전략 등. *번역학연구*. 서울. 2, 5-27.
- 전미 손실을 최소화하면, (2000). *불-한 번역시 발생하는 어려움: 국제회의 통역과 번역*. 서울. 10(1), 133-150.
- 조항범, (1990). *국어 연구 어디까지 왔나*. 동아 출판사. 서울. 172.
- 고한승, (1902-1950) «백일홍이야기» Retrieved from https://ridibooks.com/books/805023495?_rdt_sid=author_books&_rdt_idx=3